

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok --- 4 koruny --- hal.
Na pol roka --- 2 " --- "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 4 stúpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

V novom roku.

Povďačným srdcom a nádejplnou dôverou v dobrotivom Bohu pohliadnime nazad a zku-
majme budúcnosť my, ktorí v zdraví prekroču-
jeme prah roku nového. Nezabúdajme, že každý
deň v zašlom už roku požehnával nás Boh po-
trebným pokrmom, nápojom, inými dobrodeniami
i radosťami, že z nešťastia, z choroby nás vy-
svobodil, že nás v starosťach a zármutkoch po-
tešoval. Márnivosť a ľahostajnosť ľudská nespo-
zoruje ani každodennú prácu Prozretelnosti Božej,
ktorá vo všetkých, i najmenších veciach obklu-
čuje nás láskavosťou svojou. Láska táto je trpe-
livá voči zanedbávaniam povinností našich, tresty
za spáchané hriechy odpúšťa kajúcny a upadlým
do hriechu a o pomoc volajúcim podáva svoju
pravicu, aby ich povzniesla k sebe. Budiž tedy
chvála za všetko Hospodinu!

A budiž chvála v prosbách našich za pože-
hnanie roku i nastávajúceho. Čo môžeme dokázať
zo svej sily my, ktorí sme slabí? Veď nevládneme
ani len jedno zrnko pšeničné zúrodiť, ani len
kvapku vody sosberať, jestli nebol by daný nám
s neba jasný lúč slnca a dažď úžitocný. Hľa, ve-
líké suchoty a pliaga požiarov nepriniesly ľudu
predsa záhubu a tváre slzami zmáčané obracajú
sa s nádejou k zelenajúcim sa siatinám. A my s
dobroprajným srdcom patrime na svojich, čo
usilujú sa pracovať za lepšiu budúcnosť svoju.
Práca neminie svojho ovocia, statočnosť zaslúže-
nej česti a viera dodá všetkým posily. Požehna-
nie Božie budiž s nami!

*

Tu je krutá zima. Mrzneme. Strašné víchrice

dujú po celom Uhorsku. Z nočnej tmy vysvobo-
dili sa zlí duchovia a požadujú si panovanie nad
ľudmi pre seba. Pokušiteľ obchádza všetkých so
zlatom pekelným, aby zakupoval duše nesmrtné.
Bezbožníci namýšľajú sebe, že im dovoleno musí
byť všetko. Nevercovia schádzajú sa v húfoch do
táborov, aby premohli bohabojných. S posme-
chom ukazujú na pobožných, že sú hlupáci, keď
sa modlia. Mravy sa im nepáčia, lebo rozkoš na-
chádzajú v hriechoch svojich. Svedomitosť vybla-
sujú za zbabelosť a za hrdinstvo uznávajú ukrut-
nictvá. Po celom Uhorsku zavádzajú boj proti
krotkým a dobrým, a zľahčujú si, že proti nim
nieť zákona, nieť pravdy. Im že nik nerozkáže,
im každý že je poddaným.

— Volte mi, voličia, zákonodarcov — toto
odkazuje vodca liberálov, Tisza v deň Nového
Roku — ale len tých dopustím zvolenými byť,
ktorých ja vám pošlem, aby ste na nich hlaso-
vali. Toto sú moji sluhovia, títo učinia to, čo ja
žiadam, týchto platím ja, jestli chcem, odmením
ich, jestli chcem, potrescem. Vy ale, voličia, po-
vedzte len jedno slovo, len jedno meno vyslovte
pred mnou poslanými predsedami, len jedon raz,
a za toto dostanete tentokrát mnoho peňazí, že
toľko poctivou prácou ani za mesiac nezarobíte :
tridsať korún alebo aj sto za každú dušu. Jedzte
a pite, zabávajte sa za týždeň, za dva i za tri,
ja zaplatím muzikantov v každej obci, v celej
krajine, zaplatím židovi krčmárovi pálenku i víno ;
len pite a — hlasujte! Také fašiangy pripravím
v Uhorsku, že podobnej veselosti nebolo tu
nikdy ešte!

Nepáči sa vám to, ctení voličia ? No, však
ja vám dám, ukážem vám, kto som. Slúžny, nech

koná hneď svoju povinnosť! Sudca, železničiar, čo si prajete radšej: postúpenie alebo preloženie? A teba, nadžupan, pošlem do penzie, jestli opozicionálny ablegát dostane sa z tvojej župy do snemu. Ty kňaz, z teba nebude ani kanonik, ani biskup, jestli neposlúchneš pána notára rozkazy. Notár, pozoruj, aby si mi dolifroval každého voliča, lebo veď ti si zodpovedný kanás (sviňský pastier). Či neposlúchajú ľudia? Kde je žandár? Či niet nado stač žalárov v Uhorsku? Vojaci, zbrojte sa! Von z kasárni na volbište, a ta sa s bodákmi na opozíciu! Chcem to, rozkazujem to ja, Štefan Tisza, ministerpredseda Uhorska.

Hučí more, búri sa ľud. Xerxes nevie rozkazovať moru, keď ho korbáčuje a diabol nevie rozkazovať človeku, ktorý nezapredal mu dušu. Z hrdiel millionov a millionov ľudu na miesto dobroprania kliatba sype sa na hlavu tyrana. Videli ho utekať z mesta do mesta pred hnevom ľudu. Zhrozia sa ho vlastní privrženci jeho a úradníci. Pohoršujú sa nad ním i tí slobodomyselní, v ktorých jesto ešte citu. «Nech zhynie podvodník, rušiteľ zákona, tyran zradný!» — tento výkrik ozýva sa ponad vrchy a doliny sta hromenie hromu.

Nuž budú voľby, voľby strašné a tyran prepadne, pravda zvíťazí.

To bude šťastlivý Nový rok pre vlast našu. Hriechy tridsaťročného liberálneho šafárenia obdržia trest svoj. Boh stvoril ku slobode ľud, ktorý odkajal už za hriechy svoje a modli sa k Bohu za svoje vykúpenie.

POLITICKÉ CHÝRY.

Gróf Andrassy, ktorý bol zo strany liberálov vystúpil, chcel úprimne prikrôčiť k prevedeniu mieru. Tým cieľom zostavil stanovy snemové také, ktoré úplne docielily by to, čo si i Tisza žiadal: znemožnenie obštrukcie. Andrassy predostrel stanovy tieto opozícii spojenej, ktorá ich prijala s tou podmienkou, aby sa nezákonnosť spáchaná 18. novembra zrušila a aby Tisza zaľakoval. Všetky statočné námahy Andrassyho ale byly marné pre krutohlavosť Tiszovu. To sa dokázalo na poslednom zasadnutí snemovom dňa 28-ho decembra. Keď podpredseda

Jakabffy zahájil toto zasadnutie, minister predseda Tisza žiadal o slovo.

Hovoril, že prv, kým by snem ustálil čas budúceho zasadnutia, pýta sa snemu, či je náklonný povoliť vláde indemnitu, že by sa voľby mohli bez mimozákonného stavu previesť.

Na to vstal Apponyi a v mene spojenej opozície vyhlásil, že ponač so strany vlády je už oznámené, že vláda sa pridrža násilníckeho domáceho poriadku z 18-ho nov., ktorý opozícia nikdy neuzná za právny, vláde nepovolí nič, aby jej nedala príležitosť k páchaniu nového násilníčenia.

Tisza na to navrhnul, aby snem zasadnul dňa 3-ho januára, a vypočul kráľovský prípis o rozpustení snemu.

Zatým žiadal o slovo gr. Andrassy, a hovoril, že vyjednával s Tiszom v záujme uvedenia snemového pokoja, ale na darmo. Bezhlavosť panuje v krajine a to je len začiatok. Čo bude ďalej, nikto nevie. Už samé voľby v zime sú nešťastím. Vláda musí použiť všetky prostriedky násilia a nemravu jak chce zvíťaziť. Veľká časť voličov je toho náhľadu, že v mimozákonnom čase kráľ nemá práva rozpustiť snem. Dnes tí istí voličia budú myslieť, že vláda nahovorila kráľa k takému činu, ktorý nenie právny. Čo bude takto so záujmami panovníckeho domu? On (Andrassy), že navrhnul minister predsedovi spôsob uvedenia pokoja do snemových porád, ale minister, že jeho návrhy neprijal. Tisza s Perczelom (predseda snemovne), že nechceli odstúpiť a to opozícia žiadala. Teda na osobných záujmoch ministra predsedových sa rozbilo všetko. Tisza volá, že má väčšinu, že neodstúpi. Ale zabúda, že celý snem je na neprirodzených základoch. Andrassy v týchto pomeroch kedykoľvek by bol hotový zaľakovať, keby za takúto malú cenu obsiahol, čo chce. Tisza nechce, ten Tisza ktorý podporoval Szella, takisto jednajúceho sa kedysi s opozíciou.

Tisza odpovedal, že keď nebude môcť splniť čo sľúbil, kedykoľvek zaľakuje. Ale že pokojným svedomím hľadá budúcnosti v ústrety.

Hovoril ešte Hock, po ňom Rakovszky, ktorý sa vyslovil, že Tiszova politika je tá, ktorá nešťastným panovníckym rodinám pripravuje cestu do vyhnanstva.

Po viacerých rečníkoch, menej významných, väčšina snemu vo veľkom kriku prijala návrh Tiszov, aby sa snem len 3-ho januára sišiel a potom jednohlasne bol prijatý návrh predsedov, aby z príležitosti Nového roku pánu kráľovi vyslovené bolo novoročné blahoželanie snemovne.

S tým zasadnutie bolo skončené.

Novoročné zdravice.

Tohoto Nového roku odznelo tých politických zdravíc hodne. A že je terajšia politická situácia úplne pomotaná, zdravice tieto v takýchto okolnostach nadobudly tým väčšej vážnosti. Nás najväčšmi zaujímajú zdravice, čo odzneli u strany ľudovej.

Predseda strany ľudovej, grófa Aladára Zichyho pozdravil poslanec Fr. Buzáth. V jadrnej reči osvedčil v

mene prítomných členov strany ľudovej, že s najväčšou dôverou a úctou prechováajú sa nemu, čo k predsedovi, ktorý neohrozene bojuje a pracuje za práva národa a že podobnú úctu získal si i od iných stránok politických, čo slúži k sláve i celej strane.

Gróf *Aladár Zichy* odpovedajúc prizvukoval, že ľudová strana je *tá istá, ako aj bola*, že prechováva tie isté *sity vlastenecké a pridržiava sa tak náboženstva*, ako keď na počiatku vstúpila do bojov politických. Potechu čerpá z toho, že mnohé osočovania strany dokázaly sa márnymi a preto aj prestaly. Úfa sa, že práve preto tábor strany ľudovej sa značne rozmnoží. Programm ľudovej strany je veľmi jadrný: my dľa svojho presvedčenia pracujeme za vlasť našu a za náboženstvo naše.

Všetci šli po tejto obodružujúcej reči pozdraviť starého grófa Ferdinanda Zichyho, kde br. Kaas dlhšou a veľmi zaujímavou rečou pozdravil grófa. Medzi iným povedal: «Dejiny Uhorska svedčia o tom, že ono nemôže byť inakšie ako maďarské, po druhé že nemôže byť iné, ako kresťanské a po tretie, nemôže byť iné, ako ústavné kráľovstvo. Maďari podmanili zem túto zaslúbenia, Maďari tu utvorili štát a každá námaha, ktorá mala za cieľ, aby cudzí podmanitelia abo vnútorní nepriatelia tu utvorili krajinu inú ako maďarskú, vždy bola zmarená. Pevnú budúcnosť tiež len tak môže mať vlasť táto, jestli v zákonodarstve, vo správe a v celej bytosti svojej preniknutá bude ideou a spojujúcou silou maďarstva. Ale nepostačí len rassa a jej panovanie, nepostačí reč a jej znalosť a jej aplikovanie štátne; potrebné sú v jednej krajine aj mocnejšie, hlbšie mravné i spoločenské vplyvy, ktoré v Uhorsku len kresťanstvo poskytnúť môže».

Lež i toto je ešte nie dostatočné, lebo ako história dokazuje, v Uhorsku bez ústavy panovať nemožno. — Tieto veci troje spomína rečník preto, lebo práve teraz prvý správca krajiny prehrešuje sa proti tomuto trojnásobnému základu krajiny. Veď len zato natisnul sa za vodcu vládneho, aby v každom skutku prejavoval smýšľanie pruské a aby slúžil záujmom rakúskym. My i proti vláde chceme zostať len Maďarmi. Lež poďme ďalej. Tridsaťročné vladárenie liberálčiny skoro celkom zlomilo u nás irečité vierovyznania kresťanské, obzvlášte ale katolíctvo, a na miesto toho na rukách nosí židovstvo a frajmaurerii pripúšťa otvorený vplyv až po samé kreslá ministerské.

Proti zákonom, proti ústave ako sa previnil liberalizmus, to dokazuje rečník z posledných udalostí. Celý parlamentarizmus náš bol klamlivý. Ľudovej strane prináleží tá úloha, aby v zákonodarstve, v správe, v úradoch zvlášte pri voľbách zaviedla poctivosť a čistotnosť. A prináleží jej hlavne tiež to, aby biednemu ľudu všestranne pomáhala. Dnes objavujú sa čo viac to mocnejšie nové prúdy sociálne; ľudová strana pripojuje sa k týmto prúdom úprimne, aby dodala im ráz kresťanský. My sme za kresťanský socializmus. — Reč svoju dokončil barón Ivor Kaas dojímavými, zo srdca pochodiacimi blahoprániami.

Starý gróf *Ferdinand Zichy* odvetil cele dojatý.

Tento požehnaný človek, muž spravodlivého a úprimného srdca odpovedal tak, ako sa to od neho očakávať dalo. «Ja tejto strany ľudovej nebol som vodcom, lebo pred všetkými nami povznáša sa ten istý stĺp jasný. Som už starý. Ja bližšie chodím za tým stĺpom, a vy po mne. Nie ja som vodcom, ale ten žiariaci sa stĺp, ktorý sám Pán Boh postavil nám do živobytia a tento stĺp, to je viera naša. My sme za onoho času politiku vzali do rúk za svoju vieru a aj teraz jej len s vierou porozumieme a ju pri svetle viery pozeráme.» — Čo rečník o národe našom, o kresťanstve, o našej ústavnosti povedal, to ja všetko až do poslednej litery podpíšem. Prizvukujem, že nám nového programu netreba, lebo všetky aktuálne (súrne na tento čas) otázky len na základe pôvodného programu svojho riešiť môžeme.

Istá vec je, že ľud náš až veľmi obťažovaný je, a to nielen hmotne ale i duševne. K tomu chceli naň navalíť také farchy vojenské, ktoré v dnešných okolnostiach už zniesť niako nemôže. Ľud uteká do Ameriky, lebo tam mu je lepšie. Preto za celý rok minulý hlavne proti obťažovaniu ľudu sme bojovali.

My pridržujeme sa verne základu vyrovnania z roku 1867-ho. Ale nie na taký spôsob, ako ho teraz klamlive vysvetľujú a obmedzujú na strane vlády. My považujeme i tento zákon za taký, ktorý dľa okolností sa rozvíňovať a preto i zákonitým spôsobom zmeniť, zlepšiť môže. Aký vývin a aká zmena by sa tu vyžadovala, to nedá sa určiť medzi štyrma múrami; všetko toto povolany je beh jestvovania štátneho určiť. Stav mimozákonný je veľkým nešťastím, lebo nielen národ uvažuje do otroctva večne panujúcej kliky, ale i samú korunu do otroctva vrhá. Prajem i ja, aby sme z tohoto mimozákonného stavu i dľa počtu posilnení povstali, verne k programu svojmu, na základe ktorého bojujeme, za kresťanstvo, za pravdu, za Uhorsko a za kráľa.

Zdravice u iných stranách politických.

S veľikou zvedavosťou očakávalo sa, ako osvedčí sa Apponyi vo svojej novoročnej odpovedi na pozdravenie jeho povedanej. Zvedavosť táto pochodila ztadi I, bo všeobecne sa vravelo i po novinách písalo, že gróf Apponyi s celou stránkou svojou opustí základ vyrovnania z roku 1867-ho a prestúpi ku Kossuthistom, ktorí — ako známo, základ onen neuznávajú, lež na základe ústavy z roku 1848-ho chcú vymôcť samostatnosť Uhorska.

Ale Apponyi, ako vždy dosiaľ, hovoril opatrne; i povedal dačo o svojom prestúpení ku Kossuthistom, i nepovedal. Osvedčil, že pridržiava sa výpovedi svojej dávnejšie už povedanej: národ nemôže postrádať ani jedon podstatný orgán plnosti života národného, jestli národom chce zostať. «Môže sa premeniť okolo nás všetko, môže sa zmeniť i politika naša vo výbere prostriedkov, jestli to cieľ tak vyžadovať bude.» V týchto posledných slovách dal cítiť Apponyi, že prípadne zmení politiku.

Takzvaní «dissidenti» (vystúpení liberáli) pozdravili svojho vodcu, grófa *Andrássyho* telegrafične, na čo im Andrássy tiež telegrafične dal odpoveď v tom smysle, že

sa on v obrane uhorských ústavných práv nikdy od nikoho sklátiť nedá.

Na «novej strane» pozdravil *Bánffyho* Eötvös. Barón Bánffy v odpovedi svojej dal výraz tej nádeji, že jeho program teraz už bude aktuálny. Len na tom programme ze dá sa vystaviť a zabezpečiť budúcnosť uhorského národa.

Strana *Kossuthova* držala sa i teraz zásad svojich známych. Franc Kossuth osvedčil, že násilnicke zakročenia vlády liberálnej pôsobily v krajine priaznive pre stranu. Čím väčšie bolo bezprávie, tým mocnejšie ozvalo sa presvedčenie, že národ len na základe r. 1848-ho zveľadíť a spravovať možno.

Krome strany *Szederkényiho* odzneli zdravice i u liberálov. Tu Tisza — ako sa dalo očakávať — vo svojej odpovedi hrube napádal spojenú opozíciu. «Ktokoľvek rozpráva si o spôsobe vláďarenia, ktorý nebol by v každom záhybe čestný a zákonov si ctiaci, taký nech predstaví sa tu s dôkazmi.» Takto deklamoval Tisza celkom vážne, ani sa nezasmial, ako keby on sám nebol už aj desaťkrát verejne vyznal, že 18. novembra vedome narušil zákon. Toto je ten ukrutný liberalizmus, ktorý dopúšťa sa aj toho najhnusnejšieho cigáňstva a haňby pri tom nepozná.

V mene spojenej opozície pozdravil Apponyi i predsedu spojenej opozície Franca Kossutha. Reči — tak Apponyiho ako i Kossuthova — vyzdvihovaly, že spojené stránky bojovaly proti bezpráviu svorne, ale každá bez zadania svojich stranných zásad.

Volebné pohyby.

V *Nitrianskej* chceli by liberáli vo všetkých okresoch kandidovať bez toho, žeby na víťazstvo počítali. Na príklad ohľadom žabokreckého okresu chceli by sa tešiť tým, že teraz prejde tu liberál gróf Julius Apponyi, terajší pezinský poslanec, lebo že veľkomožný pán dekan *Wohland*, ktorý je s týmito Apponyi ovcami za dobré, privedie všetkých 130 *Chynorancov* na liberálnu stranu. Ale vp. *Wohland* už osvedčil, že on od ľudovej strany neodstúpi, ba že si dá zvlášte záležať na tom, aby spolu s ním všetci jeho veriaci hlasovali na ľudovú stranu. Ľudový kandidát bude br. Kaas.

V topolčianskom okrese kandiduje s liberálnym programom Szulgovszky. Myslí si, že mu Slummer a *katoľický farár Hollady* zase dopomôže poraziť ten ubiedený ľud kresťanský. Ľud ale sa z minulej voľby mnohému poučil a stroja sa tie poctivé haleny sedliacke po tento raz náležite vyprášiť liberálne plundry. Dr. *Jozef Janda*, bývalý redaktor «Krestana» a ľudák osvedčený, vystúpi tu s programom ľudovým a vieme vopred, že ľud vydrží pri ňom čo by sa čo robilo a nafáka na všetkých liberálov, čo by ešte aj sto judášskych kňazov so sebou vláčili.

V *prievidzskom* okrese vystúpi s liberálnym programom akýsi Csillaghy György, čo bol hlavným matrikárom a či civilným biskupom. Čo tu chce, nikto nevie. S ľudovým programom vystúpi znamenitý ľudák *Koloman Bresztyenszky*. Keby mali liberáli trochu móresu, nuž by proti Bresztyenszkému ani len prstom nekývli, veď dobre vedia, že za Bresztyenszkého celé okolie prievidzské žije a mrie.

V *byttčianskom* okrese dávno žiadajú si už ľudového

ablegáta. Teraz môžu si ho zvoliť, lebo budú mať znamenitého kandidáta ľudového, a sice vp. dekana *Teszelszkého*. Proti nemu vystúpiť chce ten najhorší liberálny ablegát *Gejza Gajáry*. Od hladu, moru a vojny, aj od Gajáryho vysvobod vás, Trenčania, o Pane!

V okrese frašackom kandidujú liberáli dr. Fodora, ktorý dostane dobrého protikandidáta ľudového. Liberáli úfajú sa tu istého víťazstva, ale nič nevedia, lebo prepadnú tu istotne.

V Šarišskej má ľudová strana tri isté okresy. A to sú: zborovský, kde bol zvolený ľudák *Artim*. Tohoto Artima už obchádza nadžupan so sľubami a prosbami, aby nevystupoval, že mu dajú to i to. Artim je ale istý svojho víťazstva, preto podľahnúť nemôže. Sabinovský okres je tiež ľudový celý. Tu bude mať Hodossy protikandidáta a prepadnúť musí. Tretí okres ľudový v Šariši je hétháršsky. Tu proti Bornemiszovi viaceri vystupujú s rozličnými programmi. Tu ale len ľudák má výhľady na isté víťazstvo.

Rusko-japonská vojna.

Port-Artur kapituluje.

Po dlhom, skoro celý rok trvajúcim najhrdinskejšom boji musela konečne strážna posádka port-arturská vzdať sa všetkej nádeje a pred nepriateľom kapitulovať.

Stössel, tento zázračný hrdina, utratil skoro všetkých vojakov, postráda municie a potraviny, hradné múry má porúchané v rozvalinách skoro všetky. S ubiedenou, na úmor ukonancou družinou svojou pozostalou ani za krátku chvíľu nebol by sa už udržal v hrade zničenom. Aby predišiel beznádejnému krveprelievaniu, odpísal japonskému generálovi Nogi mu, že hotový je odovzdať pevnosť a že chce pojednávať o ďalších podmienkach kapitulovania.

Teraz teda vyjednávajú o tých podmienkach, o nichž dosiaľ tolko vyšlo na javo, že Rusi budú musieť napred zničiť všetky pekelné stroje a míny. Ďalej Stössel musí sa čestným slovom zaviazat, že proti Japoncom v tejto vojne ďalej bojovať nebude. Celá pozostalá port-arturská posádka i so Stösselom musí sa vrátiť nazpät do Ruska, do Petrohradu.

Kapitulácia Port-Artura značí veľkú premenu v celej válke. Japonské vojenské lode už prv odišli z pod pevnosti, teraz už aj obliehajúce vojsko môže sa poberať do Mandžurie na pomoc a posilu Kurokimu, oproti ktorému stojí už okolo 500 tisíc ruského vojska.

Do prievidzského okresu.

Strašné nepravdy a nezákonnosti sa staly v našej krajine. Krajinského domu štatúta zrušili. Týmto všetky zákony by boly neplatné, ktoré by na základe násilných štatútov chceli liberáli doniesť. Našu slobodu, naše zákonné práva, ba aj naše majetky chce kalvín Tisza, aj jeho liberálni bašiči Rakúšanom do Viedne, do jejich pa-

zúrov vohnaf. Celkom nezákonnite rozpustili aj snem.

Ctení voličia, všetky famílie, manželky, synovia a dcéry! Do každého jedného príbytku chcem vstúpiť s týmito mojimi riadkami, a preto vás všetkých ešte ráz pozdravím: Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Prosím vás, prečítajte každý jeden tento môj dopis, a po prečítaní dajte ho ďalej susedovi. Lebo sa strašné veci robia u nás v našej krajine. Jednoducho nás chce Tisza aj s jeho liberálmi zapredať.

Tisza aby mohol byť ministrom viedeňskej kamarille, všetko zaslúbil čo tí od neho žiadali. Pravda, na náš zlomkrk. Lebo je Tiszovi milšie ministerstvo, ako celá uhorská krajina. Takýto človek je Tisza aj s jeho liberálnymi ablegátmi. Aby všetky jeho huncútstva a naničhodnosti mohol previesť, teda znivočil najprv fundament — štatúta krajinského domu — na ktorom fundamente sú postavené všetky naše zákony. Čo chce teda Tisza a jeho liberáli previesť?

Chce rakúšanom každý rok o 60 tisíc viac räkútov zvolizovať. Pár tisíc kanónov viac kúpiť. Toto by každý rok strašné millioni koštovalo. Túto veľikú farchu zase len my chudobní ľudia musíme znášať. Na každého jedného voličia, ako aj nevoličia mnoho z toho príde platíť. Chce Tisza také kontrakty spraviť s Rakúskom aj s Nemeckom, že aby sa veľký col (míto) platil od toho, čo od nás výnde do Viedne a do Nemecka. A pre toto by cena statku aj zbožia strašne spadla, zase len zle pre chudobného gazdu sedliaka. Keď z toho statku nevezneme nič, ako že sa hýbať? A Pán Boh vie, čo všetko chce ešte gr. Tisza prevádzať s jeho liberálmi. Na každý spôsob, keď by sa mu toto podarilo previesť, že opozíciu by celkom zničil, tak dozaista príde rad na cirkev katolícku. Konštitúciu, slobodu nám už znivočil, potom nám už poberie všetky naše katolícke majetky.

Ako viete už z novín, ctení voličia, že nielen všetka opozícia sa spojila, ale všetci poriadni a statoční liberálni ablegáti vystúpili z liberálnej strany, spojili sa s našou opozíciou a bojujú strašne proti Tiszovi. V liberálnej strane zostala len samá haveď neporiadni hladoši. Prievidskí liberáli, a nadovšetko ten váš dobrý otec, ten pán Filberger, ten vám dovedie takého hladného liberála, a bude vám ho odporúčať, ako

dobrý otec, za liberálneho ablegáta. Aby ste vedeli, kto je to, a aký je pán, nuž vám ho trochu predstavím.

Pred civilným sobášom bol sudca. Ale exekútori už nemali čo exekovať, teda ho vymenovali za matrikárskeho civilného biskupa. Tu ale nebolo naňho potreby, darmo bral teda 4000 zl. platu, prvší ho vymenovali za agenta nad vyvandrovanými do Ameriky. Teraz je teda agent. Tisza len takých liberálnych kandidátov prijal, ktorí mu kontrakt podpísal, že ho bude vo všetkom podporovať. Teda pán liberálny kandidát tiež tento kontrakt podpísal.

Nuž či by vám vaše kresťanské ľudácke svedomie dopustilo na takéhoto Tisza-husára votizovať? Neverím! Ani prievidskí a okresní páni sú nenie za Tiszu, teda ani za jeho kandidáta sú nenie. Ako-že by ste vy, chýreční ľudáci prievidského okresu mohli hlasovať na takúto Tiszovú obludu? Keď vám príjde do okresu, do dedín, ukážte mu chrbát, a pošlite ho odkiaľ prišiel a môže aj Filberger hneď s ním ísť.

Ctení voličia naši, príde vám Filberger, notárius, krčmár ponúkať toho liberála, ani vám ho nebudú chváliť, lebo vedia oni dobre že čo je liberálne, že sa to nedá ani chváliť, a že vám darmo budú Farahúna ponúkať. Ale vám len budú ponúkať Tiszové judáške peniaze. Komu 10 zlatých, komu 20—30 zlatých. Lebo oni Farahúni hovoria, že sedliak chrapúň nemá presvedčenia, toho len opojíť a kúpiť ako prasa.

Nuž ukážte ím voličia naši, že ste vy nenie na predaj telce ani prasce, ale ste statoční katolíci a ľudáci. Áno!

Ctení občania naši očúvajte mňa. Teda dobre, dostane jeden volič 10 zl. Toto je na päť rokov. Lebo len každých 5 rokov je voľba. Padne na jeden rok 2 zl. No, včúf má každý volič manželku a aspoň 2 dietky. Teda z tých 2 zlatých padne na každého 1 koruna. Teraz mi vy sami povedzte, či by vám bolo hodno za 1 korunu celý rok vaše svedomie a kresťanské katolícke presvedčenie trápiť, a od všetkého ľudu sa nechať vysmievať?! To veru nenie hodno. Ani vtedy deti moje, keď by apko dostali 20 lebo aj 30 zlatých. Lebo z každej desiatky len 1 koruna padne na vás. Keď je väčšia família, ani koruna. Tú korunku si radšej statočne zarobte s vašimi pracovními rukami a budete aj vy, aj váš apko sta-

toční ľudia. No nemám pravdu? Pomyslíte si len na to, keď Judáš zapredal Krista Pána. Potom sa obesil. A pomyslíte si na to voličia naši, že vy hlasujete aj za tých, čo vóta nemajú, aj za vašu celú familiu. Vyžeňte teda Judášov od vás!

Ctení voličia budete mať ľudového kandidáta po vašej chuti. Chlap je gazdovský, medzi vami vychovaný. Pozná vaše okolnosti, vaše farchy. Za chudobu vždy stojí, a ju bráni od všetkých farahúnských huncútstiev. Až potom budete mať opravdivého otca obrancu, keď si ho vyvolíte za ablegáta. A to je pán *Koloman Bresztyenszky*.

Volajte teda všetci: nech žije ľudová strana, nech žije Koloman Bresztyenszky! *Eudák.*

Prosba k ľuďom dobrého srdca!

V mene Pána Ježiša klopem na dverách milosrdných bratov a sestier, prístrešie prosiac nie pre seba, ale pre Spasiteľa nášeho v Prevelebnej Sviatosti Oltárnej skrytého, ktorý pri jednom ukrutnom požiari bez prístrešia ostal v našom meste! Dňa 16. augusta roku 1904. celé Kysucké Nové Mesto — vynímajúc pár chalúp — na prach zhorelo! Hrozne vyzeralo toto zpusťosené, nové Pompeji s jeho rumami bez obyvateľov. K zúfaniu bolo položené vyhorencov bez príbytkov zostalých, ktorých sme cez viac dní z milodarov museli chovať a šatíť.

V najsmutnejšom ale položení je zhorený a zrútený 700 ročný farský kostol, v ktorom starodávne zriedkavé a drahocenné zariadenie na popol zhorelo...

Patrón je hotový steny kostola vystaviť, ale vymenie rukovej a zápražnej práce veriaci musia sami zabezpečiť.

Toto, jako aj vnútorné zariadenie kostola bude stáť asi 40.000 korún.

Veriaci moji ani za 10 rokov nepovstanú na nohy a preto túto novú farchu nenie sú vstave zniesť. Od filiálok nemôžem moc očakávať, lebo aj v tých oheň pustošil a pre zlú úrodu sú sami na podporu iných odkázaní.

Jedine na milosrdenstvo Božie a na obetivosť našich bratov a sestier sme odkázaní!

Dúfame v Boha, že nás neopustí, dúfame v našich blížnych, že nám budú na pomoci pri stavaní príbytku nášho Spasiteľa.

Moc nepýtame. Aj ten najmenší milodar s najväčšou vďačnosťou prijmem a verejne kvitujeme.

Nezapovrhujte našu poníženú prosbu. Boh milostivý vám odplatí, však to s ním samím budete činiť.

Za dobrodincov každý rok dňa 16. augusta — ktorý deň so sľubu, jakožto pamätný deň požiaru vždy zasvätime — omša sv. bude slúžená v tom chráme, ku ktorého vystaveniu so svojimi milodarmi aj oni prispeli.

Milodary prosím na «R. kat. farský Úrad Kysucké Nové mesto, stol. trenčianska» posielat.

Koloman Szmidá, dekan farár.

BESEDNICA.

Poučné rozprávky.

Práve som raňajkoval, rozpráva jeden klerik, keď bolo čuť slabé klopanie, po čom stúpila dnu Kuličková.

Pozdraviac mňa, dopytovala sa na moju matku, či je doma.

— Nie sú doma, ale prídu o nedlho, odpovedal som. Nech sa vám páči sadnúť, a povedzte, odkiaľ idete taká vyobliekaná?

— Ja veru, dôstojný pane idem z pohrebu, práve teraz sme odprovadili na večný odpočinok Ignáca Bundalu?

— Čo, Ignáca ste pochovávali? Toho udatného strojnika? pýtal som sa s počudovaním; veď vlani, keď som tu bol cez prázdniny nič mu nebolo, ba bol zdravý ako buk, a už je boží.

— Veru áno! Má to svoju príčinu. Hrúza pomyslel na to! Boh ho potrestal! Veru tak! Mnohí nechcú to uveriť, ale je to taká pravda, ako, že som teraz tu.

— Ale dovolte stryná, ja som Ignáca poznal ako statočného mládenca, ktorý ani nekartoval, nezlorečil, nekorheľoval, ale pracoval usilovne a výrobok zanesol domov matke, ktorú ctí a miloval; a kto je taký dobrý syn, že aj posledný krajiar dá matke, ten nemôže byť zlým človekom, takého aj Panna Maria rada má.

— Čo je pravda, to je pravda. Ignác za čas bol poriadnym človekom, ale — už len poviem pravdu — nie dlho. Snáď pamätáte sa na to dievča, na Julišku, ktorá tak utešene spievala, na ňu sa zahladil a chcel si ju vziať za ženu, aj bola by šla, len že neborka — v jaseňi, keď boly té studené dažde — prechladla a zomrela. To tak dojalo Ignáca, že od žiaľu oddal sa pijatike, a kto raz korheľuje, ten nekráča po dobrej ceste. Vždy som hovorievala vašej matke: uvidíš kmotra, nebude to dobre s tým mladým človekom. Aj jeho matku som napomýnala, aby dávala pozor na Ignáca a odhovárala ho od neporiadneho života, ale neborka veľmi ľúbila dieťa svoje, nie že by bola zakročila, ako sa na matku patrí, ale ešte ho zastávala, že vraj: však môj Ignácko je dobrý chlapec, keď zabudne Julišku zase bude taký, aký bol pred tým.

Ale veru nevedel zabudnúť, tak pil ďalej. Mnoho rázi doniesly ho domov z krčmy, čo nevládal na nohách stáť. Darmo hovorievala matka: Ignácko nerob to; šanuj ma; to sa nepatrí; čo povedia ľudia? To bude mojou smrťou. Haňbím sa ísť pred ľuďmi. Ale veru Ignác nič nedal na matkiné slová. Srdce jeho zatvrdlo, a už ani matku nečtil viac tak, ako volakedy. Na miesto že by bol poslúchol, dal sa do matky, že čo mu rozkazuje; on tak bude robiť ako chce. Aj ľudia majú s ním svätý pokoj.

Má dve ruky, vyrobí chleba a nebude pýtať od nikoho. Ak sa matke neľúbi, tak pojde von z domu. Takto grobianil Ignác, ba veru neraz aj ruku podvihol na ňu, čo by pred tým ani za svet nebol vykonal. Darmo je, trúnok udusil v ňom lásku ku matke, lebo z toho dobrého a poriadneho mládenca zostal opravdivý korheľ. Našli sa kamaráti, ktorí celé noci vyesedávaly s ním v kréme, a robili také nesnádze, že pohoršili sa všetci ľudia. Postvárali toľko špatných vecí, že trasiem sa od strachu, keď na to pomyslím.

Jedon raz, keď zase rano dotackal sa z krémy domov, matka jeho, daj jej Boh večný odpočinok, robila mu výčitky. «Počúvaš Ignác, to sa už raz nepatrí čo robíš. Druhí ľudia už dávno pracujú, kdežto ty teraz ideš z krémy, a to v akom postavení? Ako sviňa. Čo nemáš haňby? Veď prstom ukazujú na teba a vyhybujú ti. Prečo to robíš? Či ozaj ma chceš zniesť zo sveta? Mňa, vlastnú matku, ktorá všetko som vykonal, len aby bol z teba poriadny človek. To je vďaka, za dobrodenie moje? A tak to ide zo dňa na deň. Robota stojí, majetok miňa sa, tak že dnes-zajtra vyženú nás z domu . . .

Na to matka dala sa do plaču. Lenže Ignáca to tak dopálilo, že pochytil nôž zo stola a hodil ho do matky. Tá odskočila na bok, tak že nôž preklal obraz lurskej Panny Marie, ktorú kmotra moja velice ctíla. Môžu si pomysleť pán klerik, ak velice našakala sa ubohá matka, pre toľkú divokosť syna svojho. Len toľko vládala povedať: Ježiš Maria, padla na zem a bolo po nej.

Pravda aj Ignác sa našakal toho čo urobil, aj vytriezvel zaraz. Hodil sa na matku a ručal ako malé dieťa, ale už bolo neskoro, tá nezobudila sa. Bežal pre doktora, ten aj prišiel, ale videl že je darobný. Mrtvú ani on nevedel priviesť k životu, len toľko povedal, že šlak ju trafil na srdce.

Ignác pri pohrabe matky svojej slúbil, že tak nechá neporiadny život, nikdy viac nebude piť. Preklinál tú hodinu, keď sa odal ku korheľstvu.

Nuž ale darmo! Tak to bolo na počiatku, tak je to teraz a tak to bude na veky, že do koho sa zachytil zlý duch, ten sa ho nestrasie. Toho duša za živa je v pekle. Tak pochodil aj Ignác. Kamaráti nedali mu pokoja, a čo by aj nebol, musel čertu slúžiť. A potom nepredarmo hovoria: ľahko je žabu do vodi v hnať. Aj Ignác tak urobil, len že nie do vodi skočil, ale do trunku.

Ledvá že pochoval matku, ešte ani tráva nevyrástla na jej hrobe, už zase korheľoval, ba ešte väčmi ako pred tým. To ešte ako tak, ale počal karty hrať, a o krátky čas prišiel o všetko. Kamaráti jeho mali starosť o to, aby mu nezostalo ani haliera. Dom a zeme, čo rodičia jeho s veľkým namáhaním zgazdovali, prišli na bubon a on zostal tulákom, lebo vedía pán klerik, pravá ruka odtedy ho počala boľeť, ako nôž hodil do obraza. Zpočiatku ani nemyslel na boliačku, ale vždy viac a viac bolela ho. Márne chodil za lekárom, márne prikladal naňu lieky, to nič neosožilo. Bolasť neprestala. Mnoho razi ručal od bolasti, že tak mu je, ako keby mu ruku nožmi rezali.

Takto sa trápil celé tri mesiace. Ešte šťastie, že mal starú tetku, ináč bol by musel chodiť po zobraň. Tá ho opatrovala, už tak ako vedela, lebo veru chudera sama nič nemala. Nuž ale našli sa dobrí ľudia, ktorí poslali im kedy-tedy váre, chleba, dreva a iné. Najväčšie dobrodenie mali oni ich matky, pán klerik. Nebolo dňa, že by bola zabudla na chudákov. Istotne Boh odmení sa jej za to. — Na toto vyšiel Ignác, ktorý neraz sa vychvaloval, že taký a taký gazda bude; že má dve pracovité ruky, a že viac nasporí, ako jeho otec. Hej, veru vygazdoval! Tá jeho pracovitá pravá ruka uschla ako trieska. A on ako vyzeral?! Veru by ho neboli poznali. Chudý bol ako kostra, bledý ako smrť, oči hlboko vpadnuté . . . Hruza pomysleť naňho. Mnoho ráz fantaziroval, a hovorieval: prepichol som Pannu Máriu, ale aj ona ma píchla. Jaj, Panno svätá, smiluj sa nadomnou! Nevydržím ďalej tvoju ranu, veľmi ma bolí . . . Potom dal sa do plaču, a tak žalostne plakal, že by bol aj kameň pohol k žiaľu. Keď dokonával, veľmi naložil tým, ktorí pri ňom boli, aby ctíli lurskú Pannu Máriu, lebo ona veľké zázraky robí. Hľa, aj ja som príklad . . .

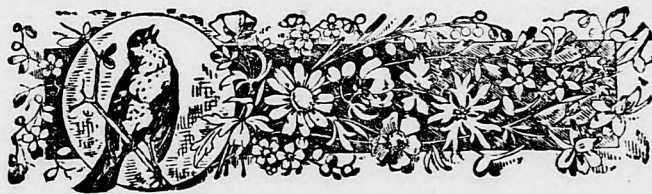
Oznam.

S týmto všetkým dobrodincom chudoby a priateľom ľudu dávam na vedomie, že ešte vždy s vďačným srdcom príjmem láskavé príhlasy o knižočky «*Tridsaťročné jubiliám farárskeho úradovania*» a na «*Odrobinky svadby kánigalilejskej*», ktoré obetoval čo milodar na kostol lutišský náš známy dobrodinca chudoby, pán páter Zaosek. Cena je dľa možnosti ale aspoň 40 halierov. Chudobní moji farníci každú nedeľu modlia sa za všetkých dobrodinco, ktorí sú im na pomoc pri stavaní a sriadenia nového kostola.

V Lutišiach, dňa 25. nov. 1904. Ostat. pošta Ó-Besztercze, Trecsén m.

S hlbokou úctou sa značím a odporúčam

Ján Greben, farar.

CHÝRNIK.

Uhorskí biskupi u pápeža. Ako z Rímu sdelujú, pápež Pius X. prijal na výsluchu čanádskeho biskupa Alexandra Dessewffyho a Medarda Kohla, titulárneho biskupa. Kardinál De Cavagnis na počtu čanádskeho biskupa zariadilskvelý obed.

Predseda Spojených Štátov a korbáč. Americký ľud málokedy abcuje, svoju nevoľu riadne preukáže tým, že toho, kto sa mu nelúbi, jednoducho nabije. A tak robí aj úradné prisluhovanie pravdy. Ba v štátoch Delaware a Maryland ešte radikálnejšie zachádzajú s delikventami. Súd vyriekne na odsúdeného niekoľko palíc, alebo korbáčovanie a delikvent chcejúc-nechcejúc musí trest podstúpiť. Toto nenie stredoveká pozostalosť, lebo

ten muž, ktorý ubije svoju ženu, celkom ľahko si berie trest uväznenia a keď sa vyslobodí, ešte horší osud čaká na ženskú. Brutálne zachádzanie so slabšou stránkou nemôže sa správnejšie trestať, ako telesným trestom.

Nešťastie Slovákov v Amerike. V Oldtewne v štáte Maryland v Severnej Amerike udalo sa tieto dni hrozné nešťastie, ktorému padlo v obeť päťdesiat z Uhorska pochádzajúcich Slovákov. Slováci boli zamestnaní pri

jednom železničnom podniku a bývali vo veľkom, z dreva postavenom dome. Náhodou vybuchol v dome petrolej, následkom čoho sa celý dom srútil. V dome bolo päťdesiat ľudí, ktorí všetci prišli o život. Bližších zpráw o nešťastí ešte nedošlo.

Bieda v Londýne. Málo práce a mnoho biedy je teraz v Londýne. Zavítala veľká zima a hustá mha, jaká už od desať rokov nebola v Londýne. Vo vonkajších štvrtiach mesta žije asi 300.000 ľudí, ktorí zápasia s najväčšou biedou. Tieto štvrte len nedávno povstaly a Londýňčan ich ani nepozná, lebo ten len vtedy zbadá, že sú na svete aj chudobní ľudia, keď robotníci pod červenými zástavami tiahnu po hlavných uliciach Londýna. Tie roviny, ktoré sa rozprestierajú okolo mesta, ešte len nedávno boli holé a teraz tu býva v novopostavených domoch v lacných bytoch tisíce a tisíce chudobných rodín. Sú to vo väčšej čiastke fabriční robotníci a nádenníci, ktorí aj majú prácu, aj nie. Veľké železolejárne a loďné fabriky rozpustili skoro všetkých svojich vyučených robotníkov, lebo niet práce. Započaté stavby pre veľkú zimu stoja a vo West-Hame je teraz asi 10.000 robotníkov bez práce. Ponevác ale každý robotník má priemerne 4členovú rodinu, teda najmenej 50.000 ľudí hladuje vo West-Hame. A takto je to vo všetkých robotníckych štvrtiach Londýna. V Edmonte býva ku príkladu 47.000 ľudí a z týchto polovička nemá prácu, v Tottenhame je 120.000 ľudí a 30 000 je bez práce, v Actone býva 38.000 obyvateľov, teda 8000 robotníkov a 1500 hladuje. Vo West-Hame 9. decembra dostalo 17.493 ľudí pomoc od vrchnosti, 10. decembra 25.378 obdržalo pomoc a teraz je ešte 40.000 takých, ktorí by potrebovali väčšiu pomoc. Aj to je pravda, že toto je najchudobnejšia robotnícka štvrť Londýna.

Dvanásť hodín pod vodou. To vedía naši ct. čítatelia, že sú už aj také lode, ktoré chodia pod vodou, ale

Generál Oyama a jeho familia.

dejepis Ameríkanov je ešte len sotva tristoročný. V štáte Virginia podali teraz návrh, aby trest palicou zase bol uvedený do života. Aj vo Washington, v hlavnom meste Spojených Štátov, náčelník polície Moore nariadil, aby nemravné priestupky trestané boli korbáčom. Viac amerických sudcov ale žiadalo, aby aj menších zlodejov a tých mužov, ktorí bijú svoje ženy, potrestali palicou. Tá otázka, či sa má trestať bitkou alebo nie, už od dlhšieho času čakala na rozlúštenie a teraz sám predseda Spojených Štátov Roosevelt rozhodnul, že trest s korbáčom sa smie upotrebiť. Predseda Roosevelt je tej mienky, že

takú loď sa posavád ešte nepodarilo zhotoviť, ktorá by za pol dňa, to jest za dvanásť hodín bola vstave pod vodou sa udržať. Teraz z Paríža došla zpráva, dľa ktorej malá francúzska loď «Korrigan» za dvanásť hodín bola s kapitánom a s mužstvom pod vodou. Rano o 6. hodine sa pustila malá loď do hĺbky mora a len večer o 6. hodine vyšla na povrch vody. Týchto dvanásť hodín pod morom nezmorilo námorníctvo a stroje lode výtečne konaly službu za celý čas. Loď «Korrigan» je 185 tún ťažká, 41 metrov dlhá a 3 metre široká. Loď pohybuje len jedna šrauba pomocou elektrickej sily. Spomenutý pokus prekonala malá loď pri meste Tunis, na afrických brehoch Stredozemného mora a výsledok, ktorý dosiaha, je posavád v plávaní pod vodou najväčší rekord.

Železnica z Kostolian do Vrbového. Minister obchodu Karol Hieronymi budapeštianskemu podnikateľovi Ignácovi Pallósovi dal dovolenie ku prípravným prácam železničnej dráhy, ktorá bude viesť z Kostolian cez Dolné a Horné Dubovany, Ťapkov, Rakovice, Borovce, Trebatice a cez Stražu do Vrbového.

Na doživotný žalár odsúdený predseda republiky. 2-ho decembra dokončili na ostrove Haiti — ako z New-Yorku sdeľujú — trestnú záležitosť tamojšej Národnej Banky a všetkých obžalovaných počtom dvadsať, medzi nimi aj bývalého predsedu republiky Haiti Sam-a, odsúdili na doživotný žalár. Ponevác ale všetci obžalovaní, s nimi aj predseda Sam, ešte za véasu ušli, výrok vyniesli len «in contumaciam».

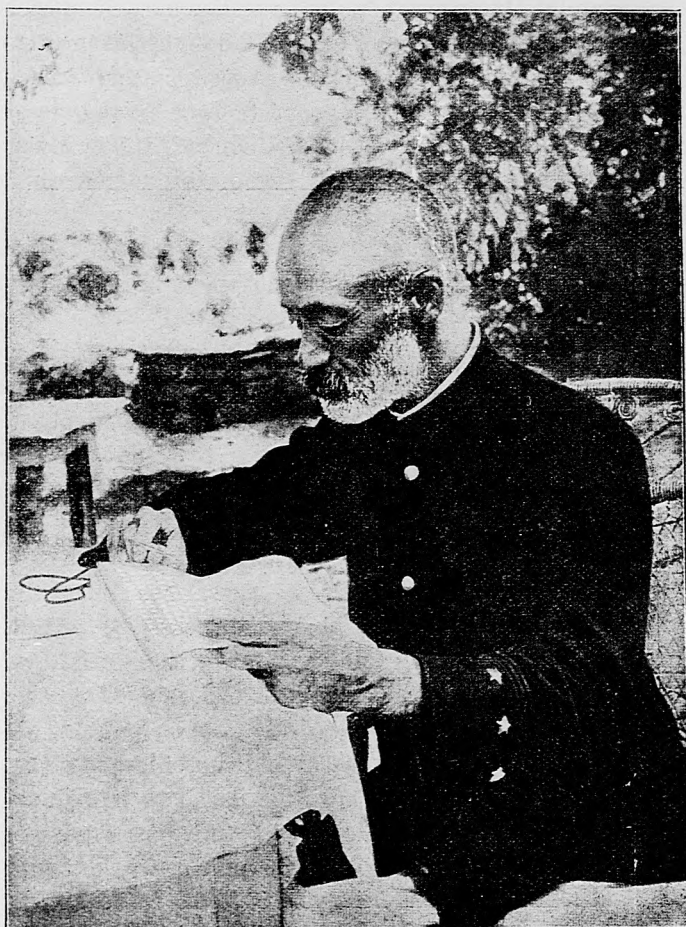
Na dobré zdravie! Pod týmto názvom v týchto novinách na strane 15 uverejňuje Eugen V. Feller, lekárnik v Stubici, Kostolná ulica číslo 18., jeden článok, opatrený kalendárom na rok 1905, ktorý et. čitateľom ako i každému do pozornosti odporúča. Už i sám kalendár bude dobrú službu konať, odporúča sa teda tento článok opatriť.

Šesťročná cestovateľka. Tieto dni došlo s parížskym rýchlovlakom do Marseillesu jedno šesťročné dievčatko. Malo oblečené čierne šaty a držalo v rukách malú ručnú tašku. Keď došli na nádražie, opýtalo sa policajta, že kedy ide najbližšie loď do Algirska. Policajta prekvapila otázka malého dievčatka a nevedel nijako pochopiť, že toto malé stvorenie samo chce prekonať dlhú cestu a preto zaviedol dievča na políciu. Tu malé dievča rozpovedalo, že prišlo z Dunkerque a chcelo by sa navrátiť ku svojmu otcovi, ktorý býva v Algírsku (Afrika). Pred niekoľkými mesiacmi totiž, hovorilo dievčatko, išla som s mojou mamičkou navštíviť starého otca, ktorý býva v Dunkerque. Moja matka ale zomrela a ponevác môj starý otec je už veľmi starý, nuž preto ma nemôže odprevadiť a tak som sa sama vydala na cestu. Malá cestovateľka mala pri sebe len 40 centimov hotových peňazí a preto policajný úradník odhodlal sa, že najprv sdeľí dievčatkinu otcovi, že sa chce jeho deérka domov vrátiť a zatiaľ, kým príde odpoveď, vezme on pod opateru milé dievčatko.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľíž je spoľahlivý ten alebo onen ústav

sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, alebo *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földbitelintézet» v Budapešti.

Telefon medzi Viedňou a Frankfurtom. Tého dni urobili pokus o telefonické spojenie Viedne s Frankfurtom

Generál Nogi.

a pokus sa v úplnej miere podaril. V najbližších dňoch bude telefoničné spojenie medzi Viedňou a Frankfurtom aj verejnosti oddané.

Osvedčený prostriedok je, že medzi všetkými oznamujúcimi vecmi svetoznámi Fellerov Elsa-Fluid požíva najväčšiu obľúbenosť a je aj najväčšmi rozšírený, lebo pri mnohých chorobách rýchlu pomoc poskytuje, prečo je aj v každej domácnosti nevyhnutne potrebný. Všade vedia, že Fellerov Elsa-Fluid na vyliečenia žalúdka, zachrípnutia, slinačky, nervôznosti, slabosti, boleniu v krížoch, slabého zraku, zapálenia atď., rýchle a iste účinkuje, 12 flášiek alebo 6 duplovaných fliaš za 5 korún bezplatne na dobierku alebo pri vopred zaslaní peňazí pošle Eugen V. Feller, lekárnik v Stubici, Kostolná ulica číslo 18. (zahrebská stolica)

Vyzvanie k velebným pánom oltárnym bratom.

Nížepodpísaný obstaral osobitný odtisk modlitby «Verím Boha mojeho živého...» doslovne dľa najnovšieho vydania svätovojtešského «Čítania a Evanj.» s označenými prestávkami, s veľkými písmenami a fraktúrou, aby sa aj tam, kde vyznanie toto viery, nádeje a lásky ešte kňaz po kázni unavený odriekať musí, zaviesť mohol ten nasledovania hodný zvyk, aby to všetok ľud pomaly, rozjímavé odriekal. Pripojil som ešte *fonetickým pravopisom* a veľkou latinkou tlačené antifony: Asperges me..., Vidi aquam..., Tantum ergo..., Genitori... tiež aj antifony Panny Marie po popoludňajších službách Božích predpísané. Cieľu primerane a úhľadne vystavené toto tlačívko zasluhuje čo najširšieho rozšírenia po našich slovenských farnostiach. Strán má 8, formát taký, že sa aj do menších modlitebných knižiek vmestí. 100 kusov za 4 koruny, franko zasiela patričným na požiadanie dolu podpísaný, alebo knihtlačiareň Karla Salvu v Liptovskom Ružomberku (Liptó-Rózszahegy). Karol A. *Medvecký*, správca fary. Brehy, posledná pošta Ujbánya (tekovská stol.)

Zdravé deti. Pritomné časy po tom sa snažia, aby dôkladnou a všeobecnou osvetou zdravé vyvinutie našich detí zachránené bolo pred každým vplyvom škodlivej potravy. Ako následok tejto snahy je, že teraz deťom nedávajú žiadnych nápojov, čo majú v sebe lieh, ako víno, pivo. Menej však berie sa do ohľadu, že čaj ako aj coffeein teda jed obsahujúca bobková káva, zároveň škodlivého vplyvu je na mládež. Istý chýrny a učený lekár vyslovil sa totiž len nedávno, že deťom niže štrnásť rokov na žiaden pád neslobodno dávať bobkovej kávy. Čo najideálnejší nápoj môže sa zaiste považovať mlieko, zkusenosť však o tom poučuje nás, že ho patriční nie vždy radi pijú a cez ďalší čas mnohí ani sniesť nemôžu. Kathreiner Kneipp sladová káva považovať sa môže teda čo tá najzodpovednejšia náhrada, ktorú pre vľúdnú a káve podobnú chuť jej deti veľmi radi pijú a ktorá i v najútlejšom veku veľmi je osozná, ľahko sa dá stráviť, nasýtuje a krv tvorí. Malo by to preto úlohou byť každej matky, aby diatky svoje od najútlejšieho veku na Kathreiner Kneipp sladovú kávu privykala a len túto im piť dávala, pri čom však pri kúpe zvlášte na to treba pozor dávať, aby sa len «pôvodná Kathreiner» káva dostala, ktorú len v pôvodných balíkoch a s ochrannou známkou «farára Kneipp» slobodno predávať. Neslobodno prijímať ani otvoreno vymerávané rozličné praženiny, ani ináč zaobalené bezcenné napodobnenia.

Upozornenie.

Po viackrátovom upozornení našom, opätovne musíme žiadať našich velactených predplatiteľov, aby pri oznámení premeny bydliska nezapomenuli sdeliť nám aj najposlednejšie miesto prebývania svojho, lebo tým činom umožnia nám spešné a akurátne dopravenie časopisu na patričné miesto, kdežto v páde by toto oznámiť zameškali, expedícia naša nenie vstave poslať časopis na novú adresu patričných.

Administrácia.**Krajinský púť do svätej zeme 1905.**

Duchovný vodca: Veľk. p. Jozef Škarda, prépošť v Šaštíne.

Výťah z Programmu:

Čas odchodu: Púť pohne sa okolo dňa 4-ho marca roku 1905. (O presnom čase odchodu účasť na púti vezmúci budú zavčasu upovedomení.) — **Obsah cestovania:** Cesta potrvá 40—43 dní Príchod zpiatky pred Kvetnou nedeľou. — **Smer cesty:** Budapešť—Belehrad—Sofia—Carihrad—Smyrna—Rhodus—Beiruth—Damask—Baalbek—Beirut—Haifa—vrch Karmel—Nazarét—Tiber—jazero Genezaret—vrch Tábor—Nazarét—Djenin—Samária—Nablus—(Sichem)—Bethel—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján—Jaffa—Portsaid—užina Suez—Ismailia—Kairo—Alexandria—Messina—Neapol—Rím—Ancona—Fiume (Rieka)—Budapest. — **Ceny zúčastnenia:** Pre skupinu A: I. trieda železnica, I. trieda na lodi 1580 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu B: II. trieda železnica, I. trieda na lodi 1445 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu C: II. trieda železnica, II. trieda na lodi 1255 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu D: III. trieda železnica, II. trieda na lodi 1185 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu E: III. tr. železnica, III. trieda na lodi 650 korún (tretotriedne zaopatrenie). — **Podmienky zúčastnenia. Prhlásenie.** Na tejto púti — vzhľadom presného ustálenia miest na lodi — najviac 185 osôb môže brať účasť, a síce: zo skupiny A—B spolu 60, zo skupiny C—D spolu 25 a konečne zo skupiny E najviac 100 účastníkov sa môže prihlásiť. Prihlásiť sa možno u duchovného vodcu púte veľkomožného a veleb. pána Jozefa Škardu, prépošta v Sasváre (Nyitra megye) s vystavenou prihlasujúcou sa listinou na skupinu A a B sa vzťahujúcu do 1. januára roku 1905. — **Cestovný list.** Každý účastník púte má potrebu na cestovný list (pass), ktorý na hlavnom kapitánskom úrade alebo po okresoch u hlavného slúžnovského úradu si má zadovážiť. — Bližšie vysvetlenie podá podrobný program, o ktorý sa treba hlásiť tiež u veľk. pána Jozefa Škardu, prépošta v Sasváre.

Kto na svoj majetok

záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos földhitelintézet» Budapest, V. ker. Géza-utca 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predošlých veriteľov tento ústav z touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5⁰/₁₀₀ a na 4¹/₂⁰/₁₀₀-tové požičky bez všetkého ztiahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

DOPISY.

Kysucké Nové-Mesto.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane» uverejniť.

Na vystavenie zhoreného kysucko novomestského kostola som nasledujúce milodary dostal: Dr. J. Brežny, Žilina, dr. J. Kmety, Kis Garam, V. Chocholus, Pruska, K. Seyler, Bajes po 10 korún; J. Šimončíč, Soblahov 40 korún; L. Gáspár, Dlhépole, D. Ďurčanský, Zákopčie, Farský úrad, Lisková po 20 korún; J. Bakič a jeho farníci, Česte 67 korún; M. Kováč, Bogdány-Selpőcz 33 korún; Farský úrad, V.-Borové 18 korún 40 halierov; Velk. T. Moser, kanonik, Prievidza 49 korún 45 hal.; J. Hradil, Bakabánya 25 korún 40 hal.; A. Herverth 30 korún; J. Mihályfi 8 korún 20 hal.; N. Stekláč, Vígvar 12 korún; F. Urvary, L. Szt.-Erzsébet 8 kor. 20 hal.; A. Bažik, L.-Lúčky 7 kor.; J. Schelling, Potvilk 8 korún; A. Kúdelka, Miklósfalva 6 korún; J. Bezák, Solčany 14 korún; J. Strbány, V.-Slatina 16 korún; P. Soltész, Malá-Hradna 11 korún; Báňskobystrickí bohoslovci 7 kor. 90 hal.; J. Klocháň, Bezine 12 kor.; Kaločskí bohoslovci 9 korún 34 hal.; B. Dvorányi, Vagyóc 5 korún 78 hal.; Rábskí bohoslovci 6 korún; K. Kostka, V.-Lupča 10 kor. 60 hal.; V. Baroš, Strečnov, J. Blunár, Zliechov, J. Štefanica, Krivá, vdova po J. Gramantik, Prievidza, V. Sečáni, V.-Topolčany, J. Bartáky, V.-Uhrovec, F. Petrik, Hossénfalu, O. Vendig, Garamszentbenedek, J. Šurmann, Ašakürth, F. Fehér, Ebed, Farský úrad, Budapešť, Alsófiváros po 5 korún; J. Machovič, Krupina 4 koruny 50 hal., J. Ceizel, Tužina, J. Fabián, N.-Zámky, Farský úrad, Budapešť, IX., dr. J. Pullmann, Čapor. L. Szép, Cs. Kürt, N. N. Veľké-Oponice, P. Strišovský, Szepesontfalu, B. Dziak, Sz. Parizsa, Bártfa, M. M., Eperjes po 4 koruny; L. Tomanóczy, Ribany, A. Marschalkó, Garamkürtös, A. Hromada, Bielipotok, A. Tagányi, Vittenc, K. Szúlyovszky, Szete, E. Dodek, Bars-Németi, J. Erdössy, Bátorkesz, J. Palárik, Kys. Nové-Mesto, J. Stehló, Szombathely, A. Károly, Szempecz, V. Hayek, Novák, Farský úrad, Juránka, L. Kosik, Ciffer, J. Wohlmann, Nemecké Právno, Milosrdné sestry, Mošon po 2 koruny; E. Borodáč, L. Teplička 2 koruny 98 hal.; J. Visnyovszky, Turna 3 koruny; B. Vallkovszky, Lessnicz, Z. Podhosky-Tencer, N.-Baňa po 1 korune; Fl. Modrovsky, Madunice 1 kor. 40 hal., Deonotus, Jablonka 3 kor., J. Ligday, Köpösd 3 kor., Milosrdné sestry, Budapešť, VI., 15 korún, Milosrdné sestry, Žilina 20 korún, J. Gramantik, Prečín 20 K, Št. Rényi, Dubodjel 10 kor., J. Ludvigh, Bošáca 10 K, A. Bárdy 10 korún; P. Hřečka, Zubák 5 korún; Š. Mičková,

Lednice 5 korún; M. Benyó 2 koruny; P. Kmetykó, Drážovce 20 korún; J. Bezák 25 korún; J. Konyránek V. Ostratice, A. Buček, Turna, P. Soltész, J. Burna, J. Mikovics po 10 korún; A. Mayer, A. Feitscher, J. Adámik, J. Liska po 5 korún.

Všetkým týmto našim dobrodincom, ktorí nám so svojimi milodarmi pomáhajú stavať zhorený a docela zrútený chrám Boží, nech im sám milostivý Boh odplatí.

Koloman Szmidá, dekan-farár.

Veľké Bielice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Všetcia sme zvedaví, že či ten opovážlivý Tisza proti zákonu vylúdi u kráľa nové voľby alebo nie. Ja ale nato som zvedavý, že koho budú podporovať svojim hlasom naši občania pri voľbe: či Tiszu, ktorý, ponevác jemu stačí, tak nové a nové farchy váľaf na krajinu; alebo či opozíciu budú podporovať, ktorá teraz spojenými silami bojuje, aby Tiszové panovanie buchlo, a aby na našu od židov a liberálov zúboženú krajinu ten tak túžobný blahobyť prišiel. Kedykoľvek v jaseňi náš notár vyráta nám, že od tých našich pozemkov jak ohromnú veľkú porciu platíť máme, vtedy vždy počujem, jako tú vládu a liberálnu stranu preklýňajú, ale keď voľba príjde, vtedy z našich občanov — bohužiaľ — najdu sa mnohí, ktorí radi sa ochúňajú okolo toho masného hrnce, aby takto aspoň pri voľbe niektoré dobré kusky sa im dostaly. Nuž to je veru haňba!

V jaseňi bol som v Topolčanoch na jarmoku, a vošiel som do hostinca na «Korunu». Našiel som tam mnohých roľníkov, jako pri pive a víne politizovali. Utiahnul som sa do kúta, a tam som si upíjal moje víno. Z rázu ma tamejší oslovia: A vy odkiaľ ste? Z Veľkých-Bielic, bola moja odpoveď. Ahá, to je tá obec, kde je toľko tých liberálov! A či vy nie ste liberál? pýtali sa mňa ďalej. Nie, — bola moja odpoveď — ja ani vótum nemám. No, veru sa môžete haňbiť, že máte takých spoluobčanov, ktorí sú krv proti krve, ktorí jako Judáš za peniaze predajú svoje presvedčenie a za pálené aj na židovského rabína by hlasovali. Ja od haňby nevedel som kade hľadeť, zutekal som, keď som videl jako páste dvíhajú, a s nimi na stól tlčú, a vzal som si pred seba, že až ešte ráz pôjdem na jarmok a vojdúc do hostinca, a bude-li sa ma niekto pýtať že odkiaľ som, poviem že som zo Skačian alebo z Chinorán, ale ani za svet nepoviem, že som z Veľkých Bielic, lebo pre mojich liberálnych spoluobčanov ešte niekde aj palice sa mi dostanú. Ale vtedy aj to som vzal pred seba, že po voľbe ablegátskej každého Veľko-bieličana podľa čísla domu vypíšem v týchto novinkách, aby celý svet poznal, že ktorí sú tí statoční občania, ktorí pri voľbe s kresťanmi držia, a ktorí sú tí judáši a bruchopasníci, ktorí na židov a liberálov simfujú, hrešia, ale pri voľbe neostýchajú sa z toho koširovaného masného hrnce dobré kusky vyfahovať a na pohoršenie celému kresťanskému svetu prsti si oblizovať.

Jedon roľník.

Z Drahoviec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vel actený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštane» uverejniť.

Sv. missie v Drahovciach r. 1904. od 18. až do 27. decembra pod riadeným prevel. duchovných otcov J. Beran, A. Lang, Isid a Hrebík z radu lazaristov vydržované boly. Tieto missie veľmi spasiteľne účinkovali jako na posilnenie viery tak aj na polepšenie čností veriacich. Behom sv. missie 1500 to jest skoro všetci ku sv. spovedi pristúpili. Spomenutia hodné je, že pri týchto sv. missiach aj celá intelligencia obci drahovskej bez výnimky s príkladnou horlivosťou brala účasť. Pod sv. missiami všetky krčmy takmer priazdné boly; kostol ale vždy preplnený bol. Do spolku kreštanskej striezlivosti prvé dni 500 údov sa dalo zapísať.

Pri záverečnej pobožnosti prítomní ľud tak veľmi bol v duchu svojom pohnutí a rozžialení, že pri všeobecnom hlasnom plači sotva mohli byť záverečné kázne dokonané.

Dal by Boh, aby tie sv. milosti, ktoré farnici drahovskí pri týchto sv. missiach prijali, v jejich srdciach a v jejich duchu až do smrti zachované zostaly, a navždy ku dobrému, striezlivému a čnostnému životu, spaseniu duše zbudzovali, privádzali všetkých občanov tejto jednice tak bohatej a kvitnúcej obci drahovskej. *J. T.*

Z prievidského okresu

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kreštane».

Len musia mať veľa gurážu a ešte viac peňazí tí hlavní korteši liberálni, že aj v prievidskom okrese opovažujú sa postaviť kandidáta, a to celkom neznámeho človeka, luterána a bývalého hlavného matrikára, ináč civilneho biskupa. To tak vyzerá, ako keby zafali do hrubého duba s drevenou sekerou.

To zase Fillbergerov kumšt. Hej, tá jeho nespokojná krv! O inšom sa mu nesníva, len ako by mohol previesť voľbu liberálneho ablegáta. Už sme mu ukázali ako, ale nedá mu to pokoja. Aj teraz tak iste pochodí, ako aj s Markhotom, keď v haňbe zostal s celým táborom liberálnym. To nebude ináč! Ani nesmie byť! Kto že si povšímne Fillbergera, čo sa aj potrhá? Len čo sa smežeme z neho.

Môžete sa vy slúžnovci, notári a Pálffyho úradníci aj zodrať, neprinútite nás k tomu, aby sme zostali liberálmi. Hej nie! Takého pána nenie na svete! Snáď k vôli Tiszovi máme byť liberáli? Dolu s ním a s nenávidenou bandou jeho! K vôli luteránovi máme zapredať slávnú zástavu našu? My, tak vychýrení ľudáci? Čiročisti katolíci, ktorým hnuší sa liberalizmus, toto ošklivé cigáňstvo, máme hlavy kloniť pred Tiszom a pred najatými kortešmi liberálnymi? Nikdy!

Už väčšia potupa nemohla by nás stihnúť. Celý svet by sa smial z nás, a všetci ľudáci by nás preklínali. Veď sme zrkadlo čestných ľudákov. Prvý okres ľudový. Vyprobovaní bojovníci strany kreštanskej. Počestné veci vyprávajú o našich víťazstvách po celej krajine. Pri troch voľbách sme prevládali a zahaňbili liberantov. Pod bielymi zástavami sme šli k poslednej voľbe, a teraz liberál by mal zvíťaziť? Nie! To sa nesmie stať! Veď v tom páde postavte v okrese našom stĺp haňby s týmto nápisom: «Tak tresce Boh zradcov!»

No už túto potupu nesniesli by sme! Hodní by sme boli kliatby vlastných detí. A to nechceme dožiť. Bože chraň! Už my len ľudákmi budeme. To donáša česť a viera naša. Preto napred radíme všelijakým vagabundom liberálnym, ktorí tmolia sa po našich dedinách, nech sedia doma a nech nedoliehajú na nás. To sa nepatrí na pánov. Čo majú do nás? Však my nič dobrého nemáme od nich, iba zapovrhnutie. Teda preč z dedín našich. Korheľov dostanú, ale tí aj na kravu budú hlasovať, len nech dá piť; ale statočného ľudáka nedostanú. A potom, prečo by sme my mali voliť človeka neznámeho, luterána a liberála, keď máme svojho rodáka, ktorý s nami vyrástol, ktorého poznáme od malička a ku ktorému sa hockedy môžeme obrátiť, a vykoná o čo ho požiadame. My radi sme mali dosavadného nášho pána ablegáta Alexandra Ernsta. Je statočný a učený pán a neohrozený ľudák, nuž ale, keď sa tak spravili s pánom Kolomanom Bresztyenszkým, že mu okres prepustia, tak za tohoto nášho redáka tak sa zaujmeme, ako voľakedy za pána Ernsta sme sa zaujali a zástave Bresztyenského s tým istým hrdinstvom vydobijeme víťazstvo, ako sme venčili pred tromi rokmi pána Alexandra Ernsta. Teraz, keď sa lúčime s nimi, ďakujeme im za lásku, ktorú oproti nám preukázali. Prajeme im, nech ich Boh žehná a živí v dobrom zdraví, aby ešte dlho mohli pracovať za našu stranu kreštanskú. Na zdar!

Teda bratia ľudáci! Už máme kandidáta. Hodný muž, mocný bunkov na liberálov, opravdový ľudomil, a čo je hlavná vec, starodávny známy a vyprobovaný ľudák. Nemusím ho vychvaľovať a nemusím vás povzbudzovať k boju, poznáte ho, a všemožné urobíte, aby zvíťazil, aby on bol vašim zástupcom na sneme, kde bude veru veľká potreba na smelých mužov, aký je pán Koloman Bresztyenszky. Prečo nám teda tisnú neznámeho liberála, keď máme svojho ľudáka? Prečo by sme mali počúvať liberálne reči, keď vieme, že liberalizmus nenie nič iné, ako hrubé cigáňstvo a nešťastie pre celú našu krajinu? Dopekla s liberalizmom aj s tým, kto tisne ho na nás! Doiu s Tiszom, a s každým vládnym ablegátom! Toto je naše presvedčenie a naša politika, a chceme, aby ju vyznávali všetci voličia na Horňo-Uhorsku. Dobrý vlastenec a statočný kreštan nesmie byť liberantom. A my voličia prievidského okresu za takýchto sa držíme, a práve preto ani sa len neobzreme na liberálnych kortešov, čo by sa ako honili po okrese. Ani hrozby sa nebojíme. Len nech si dávajú na seba pozor tí páni, lebo my každý priestupok oznámime. Víťazstvo je isté, hoc bude stáť

trochu práce. Ale čo je to pre takých junáckych kortesov, aký sú Pik, Zimáňi, Vavro Valent, Maroši, Mečyár, Ulrick a ostatní Prievidzania? Teda do práce sa Bratia! Budme takí hrdinskí ľudáci, za akých nás pozná celá krajina! Nedajme si slávnú zástavu našu vytrhnúť z ruky obrovského Bresztyenského! Budme smelí, oduševnení a verní ľudáci, a dajme príklad okresom celého Horňo-Uhorska! Dva odznaky máme: kríž a zástavu našu. Tých sa držíme, tak istotne padne liberalizmus a s ním Tisza, potom však nastane doba slobody, keď aj jednoduchého sedliaka a remeselníka budú ctíť.

Pokorme a zahaňbime tých dotieravých liberálov, nech už ráz máme pokoj od nich! Nezabudnime, že jedná sa o statočnosť našu a o dobré meno celého okresu. Voliť máme medzi slávou a potupou! Bojujme za slávu všetci do jedného. Volajme: Dolu s Tiszom! Dolu s liberalizmusom! Nech žije ľudová strana! Nech žije náš kandidát: Koloman Bresztyenszky!

Michal Hvezdár, roľník.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novin je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

«Krest'an» kiadóhivatala

Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Krestana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Posol Svätého Antona. Mesačný časopis, vychodiaci na 16 stranách s utešeným obsahom a krásnymi obrazy. Redigujú: Edvard Sándorfi, katechet a Andrej Červjenka učiteľ. Predplatné na celý rok 2 koruny. Číslo na ukážku dostanete zdarma, keď na karte to žiadate. Adressujte takto: «Posol Svätého Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

U redakcii: «Posol Svätého Antona», Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28 dostať tieto knižočky:

1. «K čomu vedie opilstvo?» Poslovenčil Andrej Hladký. Cena 12 halierov.
2. «Chlieb Svätého Antona.» Zfotografoval Zaosek. Cena 12 halierov.
3. «Trnavský bál», veselá rozprávka, a «Dva Listy». Napísal Zaosek. Cena 12 halierov.
4. «Historia Drotára». Nakreslil Zaosek. Cena 12 hal.
5. «Slovo ku krestanským robotníkom». Napísal Edvard Sándorfi. Cena 16 halierov.

Katolícka Budapešť. Práve teraz vyšla z tlače jedna maďarská knižka pod názvom: «Katholikus Budapest». V tejto knižke najdete dopodrobna opísané všetko to, čo sa len katolíckeho v Budapešti nachádza. Koľko je tu kostolov, koľko kláštorov, kde a kedy konajú sa bohoslužby a v akom jazyku, kde sú katolícke sirotince, útulne, nemocnice, ústavy pre chudobných, kde má sa obrátiť robotník alebo slúžobná: všetko toto a mnoho iného poučného najdete v nej, Kto je v Pešti neznámy, keď príde sem, kde sa môže v tej alebo v onej záležitosti obrátiť. Preto by bolo potrebné, aby každý duchovný a každý kat. kruh mal túto knižku pri ruke, žeby mohli v páde potreby dobre poradiť takým, ktorým treba je do Peste cestovať. Knižka táto má 143 strán a obsahuje veľmi mnoho obrázkov o kostoloch, školách peštianskych atď. Cena jedného výtisku je 1 koruna. Hlásťe sa, čo znáte maďarsky o túto knižku takto: «Regnum Marianum». Budapest, VII., Damjanich-utca 50.

«Posol božsk. Srdca Ježišovho» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 K. 60 halierov.

Veselá knižnica. Vydáva Augustin Paulovič. Humoristické prednášky. Sošit XXIV. v Trnave. Tlačou a nákladom A. Horovitz. 1904.

Pútnické miesto: Višnové. Sostavil J. Buday. Vydal Alexej Frátrik, farár vyšnovský. Cena 10 halierov.

Život sv. Alfonza Rodrigueza S. J. Vydáva «Posol božského Srdca» v Trnave (Nagyszombat). Cena 30 halierov.

Májové kvety, čili nábožné rozjímanie o blahoslavennej Panne Marii. Spracoval Fr. Sasinek. Vydal Fr. Richard Oswald. Cena 80 hal. Dostať: Fr. Richard Oswald, správca fary, Tepla (Lenge) o. p. Bélabánya.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hosp. odárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 halierov.

Život blah. Krescencie, člena tretieho radu sv. Františka. Velice milý a podivuhodný život na 50 stranách s 10 peknými obrázkami. Vydáva redakcia «Posla b. Srdca J.» v Trnave (Nagyszombat, Pozsonym.) Cena: 12 krajciarov (24 halierov) krem pošty. Odporúčame ju všetkým, menovite údom III. radu sv. Františka.

Mapu bojišťa rusko-japonského dostať v knižkupectve Klimeš a Pivko v Lipt. Sv. Mikuláši. Cena s poštou 70 halierov. — Tamtiež dostať veľmi podrobnú mapu v nemeckom vydaní za 2 koruny 20 halierov s poštou,

«Lacik» rozprávka. Napísal August Horislav Skultéty. Tlačou a nákladom J. Gašparika, knižkupeca a hnihtlačiar v Turčianskom Sv. Martine, u ktorého sa predáva po 10 halierov. Táto rozprávka je veľmi poučná pre rodičov, aké zlé následky má keď si svoje detky zle vychovávajú. Knižočku túto vrele odporúčame našim čitateľom.

Jako sa spovedá rozumná mládež? Duševné zrkadlo. Vydáva Redakcia «Posla božsk. Srdca Ježišovho». Cena 10 hal. Pre knižku takto píšete: Redakcia «Posol božsk. Srdca Ježišovho» Trnava (Nagyszombat).

Ztratené peniaze. Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 10 halierov. Dostať u Jozefa Gašparik v Turč. Sv. Martine.

Nábožne výlevy. Práve teraz vyšlo XI. vydanie. Kniha táto je pre každého katolíckeho kresťana s katolíckym spevníkom k potrebeniu v kostole i doma. Veľkosť 1288 strán. Spísal Andrej Radlinský. Nákladom Spolku Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Cena neviaz. vyt. 4 kor. 20 hal., viaz. vyt. v koži s mramorom 5 kor. 60 hal., v koži so zlatorezom 6 korún a chagr. so zlatorezom a spínkov 7 korún, kosteným krížikom a v skvôstnej väzbe 11 korún.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 50 kilogramov.
Pšenica: tiská K 10:00-10:45, peštianska K 10:00-10:35, belehradská K. 10:00-10:30, banátska (77 kilogramová) K. 09 90-10:30. — **Raž:** K. 7:50-7:70. — **Jačmeň** na krm K. 7:10-7:40. — **Ovos:** prvotriedny 7:05-7:30, druhotriedny 6 90-7:05. — **Kukurica:** K. 7:90-8 50. — **Repica:** K. 11:25-11:50. — **Prosó:** K. ————

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	15 80	15 40	15 90	14 70	14 40	14 00	13 50

č.	7	7 ^{1/2}	8
K.	13 00	12 00	7 40

Otruby: K. 6:20, hrubé K. 6:40.

Datelinové semä: lucerna K. 40:00 do 48:00 za 50 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 8:40-9:00, žlté K. 09:00-10:00 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely *bôb*: K. 13:00-13:25, tmavý K. 9:00-8:50, drobný K. 13:00-13:50, tarkavý K. ———

Hrach: K. 15:50-20:50. — **Šošovica** veľká čistá K. 15:00-16:00. — **Konopné semä:** K. 13:50-14:00. — **Lanové semä:** prima K. 9:00-9:50. — **Rasca:** K. 31:00-32:00. — **Mak:** sivý K. 27:00-28:00, modrý K. 25:00-26:00. — **Ladník:** K. 7:00 do 7:50. Všetko 50 kilogr.

Koloniálny tovar: **Cukor** rafinovaný K. 83:00-84:00, kockový K. 85:00-86:00, kandis biely K. 82:00, žltý K. 82:00 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snáh mäkké ak páper. driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierekou franco; zamene nie a nazpät prijatie je pod tou výnimkou dovolené jestli sa na poštové útraty vynahradia. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

500 Korún

vyplatím tomu, komu by po upotrebovaní **Bartilovej ústnej vody**, jedna fľaška 70 h. prinavrátilo sa boľenie zubov alebo zápach. Z úst. (franko-Zasieka 95 h. osobyte). **E. Bartilla-Winkler, Viedeň** (Wien) 19/1, Sommergasse č 1. Žiadajte si v lekárni **Bartilovu** vodu na zuby. Kto by nám oznámil nejakých napodožňovateľov ten bude štedre obdarený. Na miesta, kde by táto voda nebola k dostaniu, pošlem 7 fliaš za 5 K 20 h. frankov. **Jednu fľašu nepošlem.**

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s takou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, čo sa v tomto obore nachodí.

Ochranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-Ě,

jediný zosielať kosí generála Devetta,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzácnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250-300 krokov kosiť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

jedného riadneho kosca, vykovaná a vyprobovaná zašle sa so zárukou. Preto nech si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým si od výšmenovanej firmy obrazkový cenník nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

Na dobré zdravie!

Zdravie!

Mnohokrát vidíme bohatých, ktorým závidí celý svet, doma však stoná a ponosujú sa, bo im chýba zdravie. Vzdor tomu ľudia najmenej dávajú pozor na zdravie. Človek vôbec len vtedy váži si zdravie, keď on príso!

Drahý čitateľu! Ako dobrý gazda vždy svedomite obrába rolu svoju, aby mu čím lepšej úrody doniesla, tak by aj rozumný človek vždy pečlivo bdel mal nad svojim zdravím a dobrý, posilňujúci a občerstvujúci liek vždy by mal po ruke mať, a z času na čas ho potrebovať aj keď je zdravý, bo je to múdrejšie k udržaniu zdravia malo peňazi obetovať, ako utratené zdravie nesmiernymi bolesťami a obetami chceť si nahradiť. Pomyslite si len na hrozné bolesti a trápenia, ktoré trpia ľudia na prsá, na žalúdok, na látku, dychavicu, čre, lúpanie, klopanie srdca, kašeľ atď. Kolké bolesti zapríčínajú nám boľenie zudov, alebo hlavy. Či by človek nemal byť povďačným, keby si vedel pomôcť proti týmto trápeniam? Buďte teda milí čitatelia obozretní a už zavčasu dávajte pozor na vaše zdravie. Hlavná vec je, dobrý liek domáci vždy pri ruke mať, a potrebovať ho k udržaniu zdravia a k zastaveniu veľkých bolesti. Takýto liek domáci je v prvom rade, ten už tisíckrát pochválne spomenutý Elsa Fluid.

Pomiesame-li Elsa Fluid s vodou a umývame tým oči, tvár, čelo, sluchy vtedy upevňuje sa kožka hlavy, zrak očí posilňuje sa ako vobec liek tento posilňujúci účinkuje na všetky nervy naše. Nezdýchajme a nelamentujme preto nad bolesťami na rukách, nohách, neponojujme sa na lúpanie, kľame, opuchliny, na boľenie zubov, vôbec na bolesti, ktoré zapríčínajú nám zmena počasia, prechladnutie, ľah povetria, vihké bydlie, lež potrebujeme Fellerov Elsa Fluid a uvidíme, že po krátkom natieraní bolestné údy naše spevnia. Kto každodenne potrebuje Fellerov Elsa Fluid ako vodu na usta, toho nikdy zuby nebolia.

Nesčíselné dopisy nám s vedčiami o tom, že Fellerov Elsa Fluid utišuje bolesti, ulevuje krče, hojí, nemocné pľúca, rozsaduje šľajm, zastavuje dávenie a mdľohy, bolesti, ktoré spôsobia jedlá zkažené, veľmi horúce, alebo veľmi studené utlačuje, zväčšuje chuť k jedeniu a trovenie, kašeľ znižuje, nočné potenie zastavuje. Fellerov Elsa Fluid nemá v sebe žiadnej škodlivej látky a mnohí ľudia nevedia d'šť prenachváňajú jeho pôsobenie, keď ho voďou smiešajú a to potom ako voďu na rany potrebujú, bo nič nezastavuje tak chytro bolesti zmrzlych alebo pri mnohom chodení poranených nôh nič tak istoľne neutlačuje potenie nôh ani nič tak chytro nehojí svetlé flaky, spôsobené pádom alebo úderom, ako Fellerov Elsa Fluid. Liek tento z utrúpených údov vyťahuje horúčosť, prekáža nakazenie, svrbenie a páľ vosť. Ako očisťujúca, okkladková voda na rany hodi sa nadevšetko, okkladková voda na rany hodi sa nadevšetko. Po unávenom chodení, po slabosťach zapríčinených trasením srdca, dychavicou hlavybôlom prospešne účinkuje natieranie Elsa Fluid m.

Kde ľoľko vyznačenia je, v tom môžete i doverovať, nadevšetko, keď vám sde ime že v Štub c číslo 18 (stolica Záhreb) 60 000 dopisov povď čnosti dostal zo všetkých končín sveta. Zigmund Geresy policajta voditeľ trupu s K šic nasledujúce píše: Co familiárny otec 5 týždňov som bol v posteli ležiaci nemocný, na ukrutný sracový krč som trpel, ľažko som dýchal, obľhkové bóle, kašľanie a kľame ma trápiu.

Len čosom počal Fellerov Elsa Fluid užívať, už som cítil, že všetky tieto bolesti klesnú počali a po užvi mi dvoch týždňov už som

zas spisu moju mohol započat. Konečne Karol Palkovits panský uradník z Béla p. p. Ipoly-Pásztó v jeho liste nasledujúce pisał: Pri pilnom a usilovnom potrebovaní Jejích Elsa-Fluidu 4 ročná žalúdková nemoc moja prestala. Vrele každému odporúčam ten, a moj dom bez Elsa Fluidu nikdy netuđe.

Že však aj páni lekáry spokojní sú s Elsa-Fluidom, to dokazujú nasledujúce výpovede jednotlivých lekárov ktoré tu uvádzáme: Blahorodý pán lekárnik Eugen V. Feller v Štubici, kostolná-ulica číslo 18 (Záhrebská stolica). Na správenie mojej vypusteným Fellerovim Elsa-Fluidom veľmi dobré ciele som dočialoh. Nech ráčia mne navedonie dať cenu aj najväčších flaš. Gottlieb Popper cis. a kr. statný doktor, Komatau.

No však milí čitatelia, že takéto výjavy a vyznačenia tých, ktorý Fellerov Elsa-Fluid upotrebovali najopravdivejšie dokazujú, že Fellerov Elsa-Fluid je najlepšy a opravdove vyprobovaný domáci liek. Aby ale milý čitateľ zdravie vaše s upotrebovaním liekom týmto ste si udržali, neomľne potrebné je, aby pri zaopatrení Fellerovho Elsa-Fluidu opatrný ste boli a hlavne na achraunu známku aby pozorovali a aby na každej flaške podpis Feller na nej stál. Ne nehajte sa s ponašajúcimánázovami sa odstrániť, jako napríklad: Luisa-Fluid, Gold Else-Fluid, Salvátor-Fluid, Horgony-Fluid, Índal-Fluid atď.

Kto nu ešte tento výborný domáci liek je tak lacný jako zriedka nejaký druhý. Je pravda, že menej jako 12 malých alebo 6 dupľa flaš poslať nemožné je, lež zaznačte ti lacné ceny, keď 12 malých alebo 6 dupľa flaš objednávate — tak len 5 korún treba platiť franco a bez všetkých druhých výdavkov, cena 24 malých alebo 12 dupľa flaš je 8 korún 60 hall. Keď 36 malých alebo 18 dupľa flaš objednávajú tak za tieto 12 korún a 40 hallier v treba platiť, 48 malých alebo 24 dupľa flaš cena je 16 korún. Keď ale na príklad viacerý spolu 60 malých alebo 30 dupľa flaš objednáju tomuto cena je len spolu 20 korún. Nuž teda aby tento výborný domáci liek všade bol uvedený a aby si ten aj najchudobnejšy človek mohol objednať, ponechané je, že žiadne počtovné utraty a inšie výdavky netreba platiť — keď rovno u Eageny V. Feller v Štubici, Kostolná-ulica 20. (Záhrebská stolica) objednáju, vzacne je do pozoru aj to, že pri každom opakovanom tucte 1 flašku Feller Elsa Fluidu za darmo dostanú.

V druhom páde upozornit chceme milých čitateľov i na druhý liek domáci Eugena V. Fellera a to su jeho znamenité Rhebarbara Elsa pilulky k prehnatiu. Tieto Elsa pilulky pôsobia isto, a maju preto pri dnosť nad všetkými pilu kami. Pisu ky tieto účinkuju už po niekoľko hodinách, keď príjemno prehánajú, stolicu tvrdú usporaduju chuť k jedeniu zväčšuju, náklonnosť k dáveniu zastavuju, hušenie pred jedlám utlačuju, zvlašte príjemno daju sa užívať pri zom trovení, zdutí, kyslom grgani, záhe a v podobných padoch. Kto riadne užíva tieto Elsa pilul v nikdy netrpí na tvrdú stolicu. Napodobnení treba sa však chrániť. 1 trubelka = 6 škatuliek tranko a kamkolvek stojí 4 korún.

Upozornujem ešte ráz, že všetky tieto dôrobky len vtedy su pravé, keď ich objednáme rovno u dorabateľa a list náš adresujeme nasledovne: Eugen V. Feller Štubica číslo 18. (Stolica Záhreb-ka).

Sklady sú v Budapešti u Török József gyógy-ze-tára, Király-utca 12. az Dr. Eger-Nádor-gyógy-szertára, Váci-körut 17.

Konečne prajem milým čitateľom mnoho šťastia najlepšieho zdravia a

ŠTASTLIVÝ ROK 1905!

1905.

Január

1	N.	Nový rok
2	P.	Makar
3	U.	Genovefa
4	S.	Tita bp.
5	S.	Telesfor
6	P.	Troh kráľov
7	S.	Rajmunda
8	N.	Severin op.
9	U.	Juliana m.
10	U.	Viliama
11	S.	Higyna bp.
12	S.	Tacián m.
13	P.	40 muč. voj.
14	S.	Felix m.
15	N.	Najsv. M. J.
16	P.	Marcella
17	U.	Antona
18	S.	Prišky m.
19	S.	Kanút m.
20	P.	Fab. a Seb.
21	S.	Agnesa
22	N.	Sväteý Rod
23	P.	Zasn. P. M.
24	U.	Timotea
25	S.	Obr. L. Pav.
26	P.	Polikarp b.
27	S.	Jána Zlat.
28	S.	Apollónia
29	N.	Frant. Sal.
30	P.	Martina p.
31	U.	Petrav. Pol.

Február

1	S.	Ignácia bp.
2	P.	Hromnice
3	P.	Blažaja bp.
4	S.	Veroniky
5	N.	Agaty p.
6	P.	Doroty m.
7	U.	Romuálda
8	S.	Jána Matb.
9	S.	Cyřil. Alex.
10	P.	Školastiky
11	S.	Dezidera
12	N.	Eulália
13	P.	Katariny R.
14	U.	Valent m.
15	S.	Faustina
16	S.	Juliany p.
17	P.	Donáta m.
18	S.	Šimun bp.
19	N.	Septuages.
20	P.	Alfr. d.
21	U.	Severian bp.
22	S.	Petrov nast.
23	S.	Petrov Dam.
24	P.	Mateja ap.
25	S.	Gejza m.
26	N.	Sexages.
27	P.	Leandra
28	U.	Román op.

Marec

1	S.	Albina bp.
2	S.	Simplicia
3	P.	Kunigundy
4	N.	Kazimira
5	N.	Fašanky
6	U.	Koleta p.
7	U.	Tomaš Aqu.
8	S.	Popolec
9	S.	Franciska R.
10	P.	Jež. trn. kor.
11	S.	Konštantin
12	N.	Invocabit
13	P.	Nikerora
14	U.	Matildy kr.
15	S.	Longina
16	S.	Heriberi
17	P.	Jež. kop.
18	S.	Cyřil Jer.
19	N.	Reminisc.
20	P.	Joachima
21	U.	Benedik of.
22	S.	Oktaviana
23	S.	Frumenc
24	P.	Ježiš. pl.
25	S.	Zvest. P. M.
26	N.	Oculi
27	P.	Rup-ot b.
28	U.	Sikstus b.
29	S.	Cyřil op.
30	S.	Kvirin m.
31	P.	Jež. 5 r.

1905.

Apríl

1	S.	Hugona bp.
2	N.	Lactare
3	P.	Richarda
4	U.	Izidora m.
5	S.	Vuoc. Ferr.
6	S.	Celestin
7	P.	Epifana
8	S.	Dionysa
9	N.	Judica
10	P.	Ezechiela
11	U.	Leva pp.
12	S.	Julio b.
13	S.	Hermeneg.
14	P.	Bolast P. M.
15	S.	Anastázia
16	N.	Palmarum
17	P.	Anicet pp.
18	U.	Apollónia
19	S.	Timen
20	S.	Zel. štvrť.
21	P.	Veľký ptat.
22	S.	Veľká sob.
23	N.	Veľká ned.
24	P.	Veľký pon.
25	U.	Marek ev.
26	S.	Kleta a Mar.
27	S.	Zita p.
28	P.	Vitála a Val.
29	S.	Petra m.
30	N.	Quasimodo

Máj

1	P.	Filip. a Jak.
2	U.	Atanáz
3	S.	Nál. sv. kr.
4	Z.	Floriana
5	P.	V. Piusa
6	S.	Jána z P.
7	N.	Misericord.
8	P.	Mich. arch.
9	U.	Rehora Naz.
10	S.	Antonina
11	S.	Mammerta
12	P.	Pankrása m.
13	S.	Serváca bp.
14	N.	Jozef a ochr.
15	P.	Izidor m.
16	U.	Jána z Nep.
17	S.	Paškála m.
18	S.	Erich m.
19	P.	Ivó v.
20	S.	Bernardin
21	N.	Cantate
22	P.	Julia p.
23	U.	Dezidera b.
24	S.	Mar. P. P. K.
25	S.	Urban pp.
26	P.	Filip Ned.
27	S.	Magdalena
28	N.	Rogate
29	P.	Maksim
30	U.	Feliss
31	S.	Petronella

Júni

1	S.	Vstúp Kr. P.
2	P.	Erasmus
3	S.	Paula p.
4	N.	Exaudi
5	P.	Bonifác
6	U.	Norbert
7	S.	Robert
8	S.	Medard bp.
9	P.	Prim. a Fel.
10	S.	Mar ita kr.
11	N.	Sv. Duch.
12	P.	Sv. dus. p.
13	U.	Anton Pad.
14	S.	Vazul V.
15	P.	Vid. Kresc.
16	P.	Frant. Reg.
17	S.	Rajner
18	N.	Najsv. Troj.
19	P.	Gerv. a Prot.
20	U.	Silver pp.
21	S.	Aljoza Gonz.
22	S.	Boz. Tela
23	P.	Edinrid
24	P.	Ján Krst.
25	N.	Viliama
26	P.	Ján a Pav.
27	U.	Ladisl. kr.
28	S.	Ireneus
29	S.	Petr. a Pav.
30	P.	Jež. Srdee

DOLICIN jehož najchýrenejší lekári a professori s výtečným účinkom upotrebuju pri suchej nemoci (tuberkulosi), kašľaní, zachrípnu í, prsný a pľúcnych nemociach, katäre, astme, ťažkom dýchaní, suchom kašľaní a gägorovných nemociach horúčku a potenie zastaví. Pri de.skom somarskom kašľí **Dolicin** nevídané účinky preukáže. Cena 1 kor. 40 hal. a 2 kor.

Dostať u **KORNELA DEMETER, lekárniká,**
v Szászváros-e, Iskola-tér 53. sz.

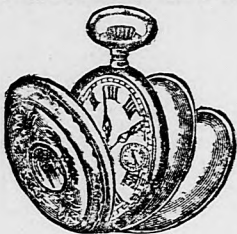
Niet choroby vo vašom dome

ak si dáte doniesť chýrny

Kráľovský-balsam

Kráta balsamov, ktorý je proti všetkým chorobám jedine istý prostriedok a aj každý starý neduh hneď vylieči; teda ho treba v každom dome držať, lebo týmto chýrnym balsamom prekarí sa bolenie hlavy, lánka, pakostnica, revma, bolenie zubov a chrčba, trhanie v nohách, kolika, bolenie žalúdka atď: slovom jediný istý liek proti každej nemoci je chýrny Kráľovský balsam, teda nevyhnutne je potrebné, aby v každom dome bol na pohotov. Cena veľkej flaše 2 kor. s úplným návodom o upotrebení. Môže sa dostať u **Grósz-Nagy Ferencza** apatekára v Debreczene č. 17. Arany egyszaru gyógyszerészár. V Budapešti v Török Jozsefovej apatike, Király-utca 12. — S týmto liekom môže sa objednať v celej krajine uznaná chýrna hajduská pomáda na bavuze, od ktorej za najkratší čas možno dostať najpeknejšie bavuze, 3 tegle za 1 kor. 50 hal.

Na 8-dňovú príbu

Len 4 zl.

zašlem každému elektrické s pozlátenými deklami remontuar-hodinky na dobierku alebo za vopred poslane 4 zl. a zaväzujem sa behom 8 dní hodinky nazpäť prijať a ich cenu prinavrátit, keďže by hodinky nezodpovedali. Elektrické zlatodeklové remontuar-hodinky opatrené sú tromi pružnými deklami a zlatu podobnou, lesk nemeniacou schránkou, ktorá je cestou elektriky so 14 karátovým zlatom obťahnutá, tak že ich od drahých zlatých hodiek nemožno rozoznať a porovávajú za roky. Tieto hodinky opatrené sú jemným pozláteným sostavením a za dobré chodenie ich prijme sa triročná p sorná záruka. Ku Každým hodinkám dáva sa jedno kožené vrecúško.

Jediný rozposielateľ na dobierku je len **LEO LATEINER,** sklad fabrických hodiek. Viedeň, I. Wollzeile 17—29.

Opravená elektrická vačková lampa.

Po pritlačení jedným prstom vydáva jasné elektrické luče. Úplne nebezpečná! Sila svetla je 2½ voltov. Sila svetla je úplne neodvislá od vetra a od počasia, snahu alebo dažďa. Cenejdej úplne opatrenej vačkovej elektrické lampy je 3 koruny, so zväčšujúcou čočkou 4 kor. Náhradná batteria 1 kor.

POZOR: Ne-kupujte bezcenné napodobneniny. my dobre stojíme, zakiaľ by náhradná batteria musela byť potrebná, za tri mesiace svetlo vydávajúce. Jediné hotové zariadenie. Rozposielca sa na dobierku cestou **F. Schwartz,** elektrický-rukodelný dom, Viedeň, IX/4. Sechschimmelgasse 23/G. prizemie.

Na 90-dňovú príbu

zašlem každému nové, **Mayer-sústavy Anker-Nickel-Roskopf-Patent-Remontuar-hodinky,** s peknou retiazkou a schránkou za

2 zl.

poštovou dobierkou.

Najpríhodnejšie hodinky do práce pre jedného každého. S trojročnou písomnou zárukou. V páde nezodpovedania, peniaze sa nazpäť vrátia. Objednať možno len v hlavnom sklade spojenej dielne na hodinky Roskopf

Leopold Mayer,

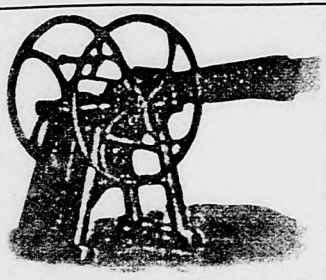
cis. a kráľ. spoľahlivý a statočný zaopatrovateľ

Viedeň, XIV., Mariahilferstrasse 187/P.

Chráňme sa od padateľov.

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mláfačky s oceľovými guľicovými ložiskami,** ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dľa najnovších modellov. **Zlepšené rajtäre.** **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery.** **Strúhadlá** na burgyniu. **Srotovníky** na zrno. **Stroje** na siatie. **Pluhy,** brány. **Stroje** na rezanie kapusty. **Mač-**

kadlá na syr, borievky a na hľynu. **Zeľzné mangle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na lámánie stromovej kôry.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

MICHAL TRESKON, fabrikant hospodárskych strojov

v Bytči (Nagy-Bittse).

Tie uhodnoverené osvedčenia, ktoré vystavené boli o zdarnom výsledku pokusov, robených v hlavnomestských, vidieckých a cudzozemských nemocniciach, jako aj početné listy, plné vďaky a uznania, došlé z rozličných kruhov spoločnosti dokazujú, že proti

rheume a lámke

a proti všetkým chorobám, ktoré z týchto povstávajú, jako proti boleniu drieku, lúpaniu, trhaniu, zmeraveniu, proti boleniu kostí atď. nenahraditeľným liekom je

Zoltánova masť

lebo ešte aj tí, ktorí od 10, 15 rokov trpia na tieto nemoci a všelijaké prostriedky, ba aj hečivé zeliny bez výsledku uporebovali, potrením touto masťou docielené bolo nielen uľavenie bolesti, lež aj úplné uzdravenie.

Cena **ZOLTÁNOVEJ** masť je 2 kor. za flašku, masť dorába sa v lekárni

BELU ZOLTÁNA

dvorného dodavateľa jeho cis. kráľ. vysosti arcikniežata Jozefa

v **BUDAPESTI V/15. Szabadság-tér**

(na rohu Sétátér-úlice.)

Rozposielanie poštou dvakrát denne.

